

1. (I) Seyahatnameler, bilgi verici bir özellik taşırlar; gezi- len görülen yeni yerler hakkında yazar okuyucusuna bilgi verir. (II) Yazar, gidip gördüğü yeni yerlerin coğrafi, tarihî ve sosyal değerlerinden etkilenip kendi halkına anlatma iste- ği içinde bu metinleri kaleme alır. (III) Bu yapıtlarda gezgin ya da seyyah; bir toplumun bütünüyle yaşayışını, gelenek ve göreneklerini, türlü açılardan dikkatini çeken ve okurun dikkatini çekeceğini umduğu başlıkları sergilemeye çalı- şır. (IV) Türk edebiyatının en tanınmış seyahatnamesi, Kâtip Çelebi'nin *Seyahatname* adlı eseridir. (V) Edebiyatımızın bir başka seyahatname yazarı Seydî Ali Reis de *Miratü'l Memalik* adlı eserini bu türde kaleme almıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Gezi yazıları; yolculuğun yapıldığı coğrafyanın o günkü sosyal, ekonomik ve kültürel özelliklerini anlattığı için tarihî ve coğrafi metinlerdir. Bu yazılar; yazarın gezdiği coğrafya- nın maddi ve manevi özelliklerini, yaşamın özgün yönlerini anlatmasıyla ---- bir özellik taşır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) kurmaca B) öğretici C) imgesel
D) evrensel E) bilimsel

3. Küçük bir çam ormanı... Vakit sabah... Arı, sinek, kuş sesi... Bir siyah gözlükten görülen yerde ve ağaçlarda güneş parçaları... Sonra uzak göğün kendi renginden biraz daha koyu kıyılara giden hudutlu bir deniz... İşte böyle bir yerde köyün insanlarını düşünüyorum. Bir zaman bana in- sanları sevmek lazım geldiğini, insanları sevince tabiatın, tabiatı sevince dünyanın sevineceğini kitapların öğrettiği şekilde sevmiyorum. Şiirler, romanlar, hikâyeler, masal- lar bana bu ilmi tahsil ettirmişlerdi. Beyinin vapurdan iner inmez çantasını kapam uşaktan iğrenmemeyi, sabahleyin altı buçukta tabiatla kavga için sokağa fırlamayan adamın çalışmadığını kendi kendime öğrendim.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söy- lenemez?

- A) Koşul ilgisi kurulmuştur.
B) Benzetmeye yer verilmiştir.
C) Eksilteli cümleler kullanılmıştır.
D) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
E) I. kişili anlatımdan yararlanılmıştır.

4. Yolculuğumuz on on iki saat sürdü. Otobüs şoförü bizi şehrin göbeğinde indirdi. Amasya, bütün güzelliğiyle göz- müzün önündeydi artık. Yeşilirmak, şehrin tam ortasından geçiyordu. Şehrin bir yanında Amasya Kalesi bir yanında Ferhat Dağı selamlıyordu bizi. Amasya Kalesi'nin eteklerin- de Yeşilirmak boyunca uzanan tarihî Yalıboyu evleri vardı. Hemen arkasında ise Kral Kaya Mezarlıkları... Şehir, âdetâ bir açık hava müzesini andırıyordu. Şehri kuş bakışı gör- mek için Çakallar Tepesi'ne çıktık. Tarih kokan muhteşem bir şehir sanki ayaklarımızın altındaydı.

Bir gezi yazısından alınan bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kişileştirme B) Betimleme
C) Karşılaştırma D) Öyküleme
E) Benzetme

5. **Aşağıdakilerden hangisi, anı ve gezi yazısı türlerinin ortak özelliklerinden biri değildir?**

- A) Ben merkezli anlatım
B) Açık ve anlaşılır bir dil
C) Gerçeklere dayalı olma
D) Kamuoyu oluşturma amacı
E) Düşünsel bir planla yazılma

6. Harap yalılar, şişmiş ve çürümüş cesetler gibi suların keyfi- ne uymuş; aşağıda sahile vura vura cansız ve çürük, kımıl- danır görünürlerken yukarıda, tepedeki kara ve ufak evler, kargalar gibi simsiyah, sanki bu naaşların üzerine incek zamanı gözlüyor ve kayalara konmuş, havanın pusu içinde kabarmış, hareketsiz bekliyorlardı. Gökte rüzgârın, aşağıda denizin çalkalandığı ve yükseklerde tepelerin indiği bu su bolluğu, bu rutubet içinde köy, gecenin ıslak abasını başına çekerek şu yalçın kayanın dibinde bir serseri gibi çömelip kayıtsız uykuya varmıştı; ne ses ne aydınlık vardı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
B) Betimleyici anlatım ağır basmıştır.
C) Uzun cümleler akıcılığı bozmuştur.
D) Anlatım yansız bir söyleme dayandırılmıştır.
E) Benzetme ve kişileştirmeden yararlanılmıştır.

ANLAMIN YAPI TAŞLARI

Gezi Yazısı/Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları

7. İstanbul'dan kalkan tren, Rumeli ovalarına açıldığı zaman gökle yerin kucaklaştığı uzak bir zirveden dört minare ortasında bir gök kurşunu kubbeyi görür. Yolcuların gözleri saatlerce o cazibe merkezine bakmaktan kurtulamaz, çok süren bir mesafeden sonra o dört minare ortasındaki kubbenin ayağında Edirne'ye girilir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Betimleme
B) Niteleyici sözcükler
C) Mecazlı söyleyiş
D) Kişileştirme
E) Örneklendirme

8. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının en önemli isimlerinden biri olan yazar, *Anadolu Notları* adlı eseriyle gezi edebiyatının en güzel örneklerinden birini verir. Anadolu'da yaptığı memuriyetler dolayısıyla yakından tanıma fırsatı bulduğu Anadolu insanı, Anadolu coğrafyası, kültürü, tarihi; yaşama biçimi ve her türlü manzarasıyla yazarın bu eserinde yer alır.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fali Rıfki Atay
B) Refik Halit Karay
C) Halit Ziya Uşaklıgil
D) Reşat Nuri Güntekin
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

9. I. Her iki türde de açık, sade, anlaşılır ve içten bir dil kullanılır.
II. Hem anı hem de gezi yazısı türündeki metinlerde kurmacaya yer verilmez.
III. Anıda öznel ifadeler ağırlıklı kullanılırken gezi yazılarında öznellikten uzak durularak nesnel anlatıma bağlı kalınır.
IV. Hem gezi yazılarında hem de anıda betimleyici, açıklayıcı ve öyküleyici gibi farklı anlatım tekniklerinden yararlanılır.
V. Anılar, yazarın yaşamından ilgi çekici yönleri anlatırken gezi yazıları gezilip görülen yerler hakkında bilgi vermek için yazılır.

Gezi yazısı ile anı türünün karşılaştırıldığı numaralanmış açıklamaların hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

10. Türkiye'nin her köşesi gibi Gaziantep de güzellikleriyle büyüleyen bir şehir. Buraya geldiğinizde yapılacak o kadar çok şey var ki zamanın nasıl geçtiğini fark etmezsiniz bile. Gaziantep'te beni neler bekliyordu? Eşsiz tarihî dokusu, kendine has lezzetleri ve her köşesinde hissettiren kültürel zenginlikleriyle dolu unutulmaz bir deneyim... Şehir merkezindeki otellerden birinde konakladıktan sonra sabah, Gaziantep'in meşhur lezzeti Beyran ile güne başladım. Et ve pirinçle hazırlanan bu doyurucu yemek, sabah kahvaltısında hem enerji verdi hem de unutulmaz bir tat bıraktı.

Bu parçada olduğu gibi öyküleyici bir anlatımla bir yer hakkında bilgi veren ve yazarın izlenimlerini aktaran metinlere verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anı
B) Gezi yazısı
C) Günlük
D) Makale
E) Röportaj

11. Bilgisayar destekli modelleme, günümüzde popülerliği artan ve farklı disiplinler tarafından başka amaçlar doğrultusunda kullanılabilen bir teknik olarak öne çıkmaktadır. Poligon modelleme ise bilgisayar destekli modellemenin alt tekniği olarak üretimin kare, dikdörtgen, silindirik, çokgen gibi geometrik primitif şekiller temel alınarak oluşturulduğu bir tasarlama anlayışıdır. Bununla birlikte, güncel çizgi öykü örneklerinde ağırlıklı olarak iki boyutlu tasarım programlarından faydalanılmaktadır. Örneğin, 2018 yılında hazırlanan *The Hunt* çizgi öyküsü, poligon modelleme ile tasarlanmıştır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Açıklama
B) Örneklendirme
C) Karşılaştırma
D) Tanımlama
E) Tartışma

12. Dünyanın giderek değerlerini yitirdiği ve hayatın maddileştiği bir zaman diliminde anlam üzerine konuşmak gerçekten her zamankinden daha fazla anlamlı. Bu anlamı bize veren de bir kalp sahibi olmak. İnsanı dört bir yanından kuşatan arşı tehdide karşı, kalbi yardıma çağırmak gerekiyor. Kuru bir nehir yatağını coşturan yağmurlar gibi ancak o, insanın yaşadığı kuraklığı giderebilir. Sadece kalbi olanlar, içlerinde olan mucizeleri görebilir ve sadece kalbi olanlar kötülüğe direnebilir. Yoksa o kalp, tüm hamleler nafi edilebilir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Benzetme
B) Karşılaştırma
C) Mecazlı söyleyiş
D) Koşul öne sürme
E) Varsayımda bulunma